

Методичний лист

про організацію підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти

Базовими документами, які регламентують порядок проведення курсів підвищення кваліфікації педпрацівників ЗПО, є Наказ МОН України від 30.04.2014р. №535 «Про затвердження Порядку підвищення кваліфікації педагогічних працівників ПТНЗ», Закон України «Про освіту» від 05.09.2017р. №2145-УІІ, Закон України «Про загальну середню освіту» від 13.10.2018р. №2541-УІІ, Концепція розвитку педагогічної освіти, затверджена Наказом МОН України від 16.07.2018р. №776.

Конкурентоспроможність педагогічного працівника визначається його професіоналізмом, залежить від рівня кваліфікації, досвіду педагогічної діяльності, майстерності, наявності професійно значущих якостей, зокрема мобільності, особистої відповідальності за власний неперервний професійний розвиток, налаштованості на сприйняття нового, здатності до особистого творчого розвитку, інноваційних пошуків і відкриттів.

Метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників є вдосконалення та розвиток професійно-педагогічної компетентності шляхом опанування сучасних освітніх технологій, методик загальної та професійної педагогіки, психології, а також ознайомлення із сучасним устаткуванням, обладнанням, технікою, прогресивними методами організації праці, необхідними для здійснення якісної підготовки кваліфікованих робітників.

Успішна професійна діяльність педагогічного працівника вимагає безперервного навчання в умовах динамічних змін та здатності адаптуватися до них. Професійний розвиток спрямований на реалізацію педагогічним працівником себе як особистості. Прагнення до самовдосконалення й самоосвіта є важливими чинниками професійного зростання педагога, що забезпечують розширення його професійних можливостей, пізнавальних інтересів та формування творчої індивідуальності. Ця діяльність, яка має бути постійною та систематичною, нерозривно пов'язана з професійним зростанням і підвищенням рівня педагогічної майстерності, а також характеризується поетапним досягненням мети.

Безперервний професійний розвиток може здійснюватися шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, а його результати накопичуватися в електронному портфоліо педагогічного працівника, що розміщується на веб-сайті закладу освіти (роботодавця педагогічного працівника), або його засновника. Здобуті у формальній освіті кваліфікації зараховуються як підвищення кваліфікації і не потребують окремого визнання чи підтвердження (п.3.1, 3.2 Концепції розвитку педагогічної освіти).

Значної уваги потребує систематичне підвищення кваліфікації, спрямоване на формування та розвиток інформаційно-комунікаційних навичок, медійної грамотності, іншомовної компетентності та інших загальних компетентностей.

Педагогічні працівники ЗПО проходять підвищення кваліфікації у закладах післядипломної освіти, вищих навчальних закладах, навчально-методичних (науково-методичних) центрах (кабінетах) професійно-технічної освіти, на підприємствах, в організаціях, а також на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти (НПЦ) на засадах вільного вибору форм навчання, програм і навчальних закладів.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється не рідше одного разу на 5 років і є обов'язковою умовою чергової атестації..

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється на підставі **договору** між закладом-замовником та закладом-виконавцем за встановленою формою. Підвищення кваліфікації може здійснюватися за різними видами (навчання за освітньою програмою, стажування, участь у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо) та у різних формах (інституційна, дуальна, на робочому місці (на виробництві) тощо).

Традиційним видом підвищення кваліфікації є навчання у закладах освіти, які мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованими освітніми програмами, що передбачає набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань і може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій, а його результати не потребують окремого визнання та підтвердження.

Іншими видами підвищення кваліфікації педагогічних працівників є стажування, участь у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо (у тому числі, за кордоном). Обов'язковою умовою для визнання результатів інших видів підвищення кваліфікації є опис набутих нових та/або вдосконалених відповідно до фаху раніше набутих компетентностей і досягнутих результатів навчання, співмірних з витраченим на це часом. Міністерством освіти і науки України затверджується перелік організаторів таких заходів, сертифікати яких прирівнюються до документів ліцензованих закладів освіти.

Підвищення кваліфікації є:

довгострокове;

короткострокове (семінари, майстер-класи, семінари-практикуми, семінари-тренінги, авторські школи, тренінги, вебінари, «круглі столи» тощо);

стажування.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється за денною, вечірньою, очно-заочною, індивідуальною та дистанційною формами навчання.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників проводиться відповідно до перспективних та річних планів роботи професійно-технічного навчального закладу. План-графік підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджується керівником закладу-замовника та надсилається до навчально-методичного (науково-методичного) центру (кабінету) професійно-технічної освіти у відповідному регіоні.

Сформований річний план-графік підвищення кваліфікації педагогічних працівників узгоджується із закладом-виконавцем.

Строки навчання за програмою **довгострокового** підвищення кваліфікації визначаються формою навчання та встановлюються тривалістю від **72 до 216 навчальних годин**.

Періодичність короткострокового підвищення кваліфікації визначається закладом професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до програмних цілей навчального закладу, індивідуальних освітніх потреб педагогічного працівника та встановлюється **тривалістю до 72 навчальних годин**.

Зміст та строки стажування визначаються програмою стажування, що розробляється закладом-виконавцем за погодженням із закладом-замовником, затверджується керівником закладу-виконавця та здійснюється відповідно до договору, що укладається між закладом-замовником та закладом-виконавцем за встановленою формою.

Організацію підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснює **методист (заступник керівника)** закладу-замовника, який веде облік педагогічних працівників, які підлягають підвищенню кваліфікації:

розробляє щорічні плани-графіки підвищення кваліфікації;

завчасно інформує педагогічних працівників про заклади-виконавці та програми підвищення кваліфікації;

розробляє спільно з педагогічним працівником його індивідуальний план розвитку професійно-педагогічної компетентності;

направляє замовлення про потребу у підвищенні кваліфікації до навчально-методичного (науково-методичного) центру (кабінету) професійно-технічної освіти у відповідному регіоні;

розміщує інформацію на інформаційних стендах, веб-сайті навчального закладу;

здійснює інші організаційні заходи щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Вид, форму та суб'єкта підвищення кваліфікації обирає педагогічний працівник.

Педагогічна (вчена) рада закладу освіти на основі пропозицій педагогічних (науково-педагогічних) працівників затверджує щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників (з відривом чи без відриву від освітнього процесу).

Загальна кількість годин, відведена на підвищення кваліфікації педагогічного (науково-педагогічного) працівника, що оплачується за кошти відповідних бюджетів, визначається законодавством.

Кошти на підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників отримує заклад освіти, який **розподіляє їх за рішенням педагогічної (вченої) ради закладу освіти.**

Підвищення кваліфікації педагогічного (науково-педагогічного) працівника може фінансуватися засновником закладу освіти, закладом освіти, в якому він працює, педагогічним (науково-педагогічним) працівником, а також іншими фізичними та юридичними особами.

На час підвищення кваліфікації з відривом від освітнього процесу в обсязі, визначеному законодавством, за педагогічним (науково-педагогічним) працівником зберігається місце роботи (посада) із збереженням середньої заробітної плати.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників завершується видачею відповідного документа.

Педагогічним працівникам, які пройшли **довгострокове** підвищення кваліфікації, видається **свідоцтво** про підвищення кваліфікації.

Педагогічним працівникам, які пройшли стажування, видається відповідна **довідка** за встановленою формою.

Педагогічним працівникам, які пройшли короткострокове підвищення кваліфікації, видаються відповідні **посвідчення, сертифікати, дипломи тощо..**

Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до [Закону України](#) "Про освіту". **Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п"яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких певна кількість годин має бути обов"язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, запобігання та протидії домашньому насильству, булінгу.**

Професійний розвиток педагогічних і науково-педагогічних працівників передбачає постійну самоосвіту, участь у програмах підвищення кваліфікації та будь-які інші види і форми професійного зростання.

Педагогічні та науково-педагогічні працівники мають право підвищувати кваліфікацію у закладах освіти, **що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою.** Результати підвищення кваліфікації у таких закладах освіти не потребують окремого визнання і підтвердження.

Педагогічні та науково-педагогічні працівники мають право підвищувати кваліфікацію в інших суб'єктів освітньої діяльності, фізичних та юридичних осіб. **Результати підвищення кваліфікації педагогічного (науково-педагогічного) працівника у таких суб'єктів визнаються окремим рішенням педагогічної (вченої) ради.** Умови і порядок визнання результатів підвищення кваліфікації у таких суб'єктів визначаються відповідно до частини шостої статті 59 Закону України «Про освіту».

Для забезпечення політики прозорості та інформаційної відкритості закладів освіти має забезпечуватися оприлюднення результатів підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Зокрема, вбачається доцільним

розміщення звітів про здобуті компетентності та результати навчання при підвищенні кваліфікації, оприлюднювати в електронному портфоліо педагогічного працівника на веб-сайті закладу освіти (роботодавця педагогічного працівника) або його засновника не пізніше, ніж через 15 днів після завершення програми підвищення кваліфікації, яка не потребує визнання, або за 15 днів до розгляду питання про визнання підвищення кваліфікації на засіданні вченої або педагогічної ради. Заклади освіти, що здійснюють підвищення кваліфікації, повинні забезпечити публікацію випускових/творчих робіт, персональних розробок уроків/занять, цифрових освітніх ресурсів, які готують педагоги під час підвищення кваліфікації (за їх згодою) з дотриманням педагогічними працівниками принципів академічної доброчесності.

*За матеріалами нормативних документів
підготувала методист Удич О.П.
січень, 2019р.*